

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs Vigesimvssecvndvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

Perij sponte sed sui lucrifacta.

Verus amator, confestim in cæteris omnibus sui dispēdiam facit, vt magis se ipsum lucretur, in eo q̄ amat. Et propterea ait nūc anima, quod se ipsam perdidit, quod est, ex industria se ipsam perdere: idque contingit dupliciter. Primo perdendo se ipsam, nullam sui rationē habendo in re aliqua, sed tantum Dilecti sui; gratuito sele tradendo illi, absque propriæ utilitatis intuitu, sponte perdēdo se ipsam, nec vlla in re lucrari volendo. Secundo, pereundo rebus omnibus, nibili faciēdo, quæ sua sunt, sed ea solum, quæ concernunt amatum; & hoc est, petire rebus omnibus, id est, cupere, vt alij eas lucrentur. Talis est fidelis amator Dei, qui nec lucrum præterdit, nec præmium; sed tantum omnia, etiā se ipsum, voluntarie perdere propter Deum, quod proprium lucrum reputat. Ecclane ita est, iuxta D. Pauli dictum, *Mori lucrum*, hoc est, meum mori pro Christo spiritualiter rebus om-

nibus, etiā mihi ipsi, meum lucrum est; & propterea anima dicit *sui lucrifacta*. Qui enim se ipsum perdere nescit, se non lucretur, imo se perdit. Que madmodum *Mat. 16.* Dominus nolter ait in Euangelio: *Qui enim voluerit animam suam saluam facere, perdet eam; qui autem perdidit animam suam propter me, inueniet eam*. Quod si prædictum verum magis spiritualiter velimus intelligere, magisq; ad præsens institui; sciendum est, quod cum anima in via spirituali, eo vsque deuenit, vt se ipsam perdidit, in conuersatione, & commercio cum Deo, quoad modos omnes, & vias procedendi naturales; nec deinceps illum quærit per considerationes, formas, aut sentimenta, aut per alia quæuis media creaturarum, & sensus: sed hæc omnia & quemuis alium modum, & rationem propriam supergressa, agit cum Deo, eoque perfruatur in fide, & amore; tunc dicitur verò Deo lucrifacta: eo quod serio se ipsam perdidit circa omnia, quæ non sunt Deus.

CANTVS VIGESIMVS.

SECUNDVS.

CANCION XXII.

SENSVS.

*De flores y esmeraldas
En las frescas mannanas escogidas
Haremos las guarnaldas
En tu amor florecidas
I en vn cabello mio entretecidas.*

*Ex floribus & smaragdīs
Primo manē selectis
Serta conficiemus
In amore tuo florentia,
Et in vno capillo meo intertextis.*

DECLARATIO.

In hoc cantu iterum Sponsa alloquitur Sponsum in cōmunicatione & delitijs amoris, vbi agit de solatio & delectatione, quam anima sponsa, & Dei filius percipiunt ex possessione diuitiarum, virtutum & donorum vtrique communium, earumque recepto exercitio, promiscuē fruendo illis, in cōmunicatione vniōnis amorosæ.

Ecc

Propter.

EXPLANATIO

Propterea enim loquens cum Sponso ait: ferta pretiosa se facturos ex donis & virtutibus, iucundo & opportuno tempore acquisitis & paratis, condecoratis etiam & venturatis in amore, quo ille ipsam prosequitur; custoditis & suffultis amore, quo ipsa illam deperit. Idcirco hanc virtutum fruitionem, ferta ex eis conficere vocat: nam uterque simul, cunctis illis, instar florum in ferta, potitur in amore communi quo se invicem prosequuntur.

Ex floribus & smaragdis.

Flotes sunt animæ virtutes; smaragdi verò sunt dona, quæ habet à Deo: ex his ergo floribus & smaragdis,

Primò manè selectis.

Virtutes in adolescentia Deo gratia.

Hoc est: acquisitis & paratis in adolescentijs & florèti ætate, quæ sūt auræ matutine ætatem: quas virtutes ait esse selectas, quia virtutes, quæ hoc iuventutis tempore acquiruntur, selectæ sunt, Deoque valdè acceptæ; eo quod iuventutis tēpore, maior sit ex parte vitiorum repugnantia ad cōparandum illas; & ex parte naturæ maior pronitas & promptitudo ad easdē perdendas, tum etiam, quia dum hac florenti ætate colligi incipiunt, longè perfectiores parantur, suntq; selectiores. Has porrò adolescentias, auras matutinas vocat; nam sicut amœnitas matutina tēpore veris gratior est cæteris diei partibus, ita gratior est corā Deo virtus in adolescentia. Potest etiā matutina aura designare ad⁹ amoris quibus acquiruntur virtutes, qui proculdubio gratiores sunt Deo, quā sit grata filiis hominū aura matutina. Designat etiā aura matutina opera facta cū ariditate & renitentia spiritus, quæ exprimuntur per aurā brumalem matutinam hyemis: quæ opera propter Deū facta cum siccitate & difficultate spiritus, valdè ab illo æstimantur: quoniā in illis maximè conquiruntur virtutes & dona, quæ autè hoc modo & cum labore parantur, selectiores, excellentiores, solidioresq; sunt, quā si acquirantur vento propitio & spiritus suavitate. Virtus enim in ariditate, difficultate, labore & tētatio-

ne agit radices, quemadmodum Deus dixit D. Paulo his verbis: *Virtus in infirmitate perficitur*, ac proinde ad commendandam excellentiam virtutum, ex quibus corona pro dilecto confici debent, benè apteque dictum est,

Matutina aura selectis.

In his enim duntaxat floribus & smaragdis virtutum & donorū selectiorum perfectiorumq; valde sibi cōplacet amarus, non verò in imperfectis; & idcirco ait hoc loco anima Spōsa, quod ex istis floribus ipsi Sponso.

Fertā conficiemus.

Ad cuius intelligentiā sciendum est, quod oēs virtutes & dona, quæ anima & Deus in ipsa acquirunt, sunt instar coronæ ex rarijs floribus textæ, qua mirum in modum tanquā indumento pretioso & vario decoratur, ut autè hoc melius percipiatur, animaduertendū est, quod sicut materiales flores, quādo decerpuntur, sigillatim connectuntur in ferta, q̄ ex illis conficitur, eodē plane modo, cū flores spirituales virtutum & donorū cōparantur, collocantur in anima: quibus iam adeptis fertū quoq; perfectionis absolutum est, quo exornari & cōdecorati, Sponsus simul & anima cōgredient & delectantur tanq̄ in statu perfectionis. Hæc sunt ferta, quæ se facturos ait, q̄ est cingere & redimere se diuersis floribus & smaragdis virtutum & donorū perfectiorū, ut hoc formoso pretiosoq; ornamento decorata anima, ante faciē Regis condigne cōpareat, eiq; cor quasi mereatur, ad latus ipsius instar Reginæ cōstituta, vtpo-

B.
Joan
a Cru

Oper
myst
NI
12

te quæ tali honore digna sit ob pulchritu-
dinis suæ varietatē. vnde Dauid Proph. cū
Christo loquens in hoc casu dixit: *Affuit*
Rogna à dextris tuis, in vestitu deaurato, circū-
datur varietate: quod tantum dē est, ac dice-
re, affuit à dextris tuis, perfecto amore a-
miçta, & circumdata varietate donorū &
virtutum perfectarū; & non ait, ipsa sola
serta neçtā, neq; tu solus illa facies: sed am-
bo simul; quoniā nequit anima sola ope-
rari & adipisci virtutes, absq; Dei auxi-
lio; neq; et illas solus Deus operatur in a-
nima absq; cooperatione ipsius: Nam
etiā verum sit, quod dixit D. Iacob. Omne
datum optimum, & omne donum perfectum, de-
sursum est descendens à Patre luminum. nihil o-
minus id ipsum non recipitur absq; ha-
bitate & cooperatione animæ recipientis.
Hinc Sponsa in Canticis cum Sponso
locuta dixit: *Trabe me post te, curremus &c.*
Itaque motus in bonum à solo Deo venire
debet, sicut hoc loco indicat; de cursu ve-
ro non dixit quod ipse solus, vel sola ipsa
curreret; sed ambo curremus, quod est
Deum & animam simul operari. Versicu-
lus iste appositè satis intelligitur de Eccle-
sia & Christo, in quo Ecclesia Sponsa lo-
quitur cum ipso, dicens:

Serta conficiemus.

Sertorum metaphora designat oēs a-
nimas sanctas, regeneratas per Christū in
Ecclesia, quarum singulæ sunt in star coro-
næ, floribus virtutum & donorum exor-
natæ, & simul omnes sicut sertum & coro-
na vna capiti Sponsi Christi imponenda.
Possunt etiam decoraserta hæc designare
eas, quæ alio nomine laureolæ nuncupan-
tur, etiam in Christo & Ecclesia contextæ,
suntq; in triplici differentia. Primum sertū
est ex candidis pulcherrimisq; floribus o-
mnium Virginū quælibet seorsim sua lau-
reola virginittatis, & oēs simul erunt lau-

reola vna imponenda capiti Sponsi Chri-
sti Domini. Secunda laureola est ex fulgē-
tib. & coruscantibus florib. SS. Doctotū
quilibet sua decoratus laureæ & simul
oēs erunt laureola vna imponenda capiti
Christi, supra laureolā Virginum. Tertia
denique laureola est ex rubescentibus ca-
ryophyllis Martyrum, vnusquisq; etiam sui
laurea Martyrij, & omnes simul erunt
laureola vna pro coronide laureolæ Spōsi
Christi: quo triplici sertō redimitus, adeo
speciosus & decorus apparebit Christus
Sponsus, quod de ipso cantabitur in celo
illud, quod Sponsa in Canticis cecinit di-
cendo: *Egydimini & videre filia Sion Regem*
Salomonem in diademate, quo coronauit illum
mater sua in die desponsationis illius, & in die
læticia cordis eius; Hæc itaque sertā, ait
Sponsa, conficiemus

In amore tuo florentia.

Flos operum ac virtutum, est gratia, &
virtus quam habent ab amore Dei, sine
quo, non modo non efflorent, verum
etiam omnes aridæ essent, & nullius valo-
ris apud Deum, etiamsi humano modo
perfectæ essent. At quoniam ipse gratiam
& amorem largitur, propterea opera illi-
us sunt amore florentia.

Et in vno capillo meo inter- *texta.*

Hic animæ capillus est voluntas, & a-
mor ipsius erga dilectum, qui amor idem
proflus munus subit in anima, quod filum
in serico. Nō quemadmodū filum illaqueat
& irretit flores in serico; ita amor illaqueat
& irretit virtutes in anima, & in ipsa su-
stentat. Etenim vt Diuus Paulus affirmat
charitas est vinculum perfectionis: *Cha-*
ritatem habete, quod est vinculum perfe-
ctionis. Itaque in hoc animæ amore ita

Ecc 2 necol-

ris
ccc

a
c.a

v

Cant 3.18.

Colof. 3.14

Amor Dei
capillus a-
nima.

necessario prehensæ sunt virtutes & dona supernaturalia, quod si infringeret per recessum à Deo, quamprimum etiã dissolueretur, & abessent oēs virtutes: ab anima sicuti fracto filo ferti flores dilaberentur. Non igitur satis est, si Deus nos diligit, ad hoc vt virtutes nobis donet; sed etiam requiritur, vt nos eum vicissim amemus, quo sic eas recipiamus & conseruemus. Capillum vnicum dixit, non plures, vt denotaret, quod voluntas sua illi soli adhæ-

reat, à cæteris omnibus crinibus a uulsa, id est, extraneis, & peregrinis amoribus. Quo encomio optime commendat, & exaggerat valorem & æstimationem istorum lektorum virtutum, cum enim amor solus & solidus est in Deo, qualis est quem anima hinc describit; etiam virtutes perfectæ, expolitæ admodum & floridæ sunt in Dei amore. amor enim, quo tunc sponsus animam diligit, inæstimabilis est, prout ipsa in sequenti cantu significat.

CANTVS VIGESIMVS- TERTIVS.

CANCION XXIII.

SENSVS.

En solo aquel cabello

In illo solo crine

Que en mi cuello bolar consideraste

Quem in collo meo volare considerasti.

Mirástele en mi cuello

In collo meo illum aspexisti,

I en el preso quedaste

Et in eo vinctus fuisti

I en vno de mis ojos te llagaste.

Et in vno oculorum meorum es plagatus.

DECLARATIO.

TRia vult significare anima in hoc Cantu; Primum, quod amor ille, quo sunt connexæ virtutes, non sit alius, quam amor fortis, reuera enim oportet talis sit, vt illas conseruet. Secundo ait, maximè Deo placuisse crinem hunc amoris, dum vnicum & fortem conspexit. Tertio denique asserit, quod arctissimè Deus adamauerit eam, fidei suæ nitorem & integritatem intuitus: ait itaque in hunc modum:

In illo solo crine

*Quem in collo meo volare
considerasti.*

Collum fortitudinem indicat, in qua volitare ait capillum amoris, quo sunt intertextæ virtutes, qui est amor fortis. Non enim satis est, vt sit solus & vnicus ad conseruandum virtutes; sed requiritur etiam, vt sit fortis ne aliquod vitium contrarium, ex aliquo ferti perfectionis latere consurgens, illum valeat disrumpere. Tali quippè ordine connexæ sunt virtutes, hoc crine amoris animæ, quod si in earum aliqua dif-

rumperetur; protinus, vti diximus, oēs deficerent. Nam quem admodum, vbi vna virtus est, reliquæ oēs ad sunt, ita etiã vbi defest vna, cæteræ oēs defunt. Ait porro quod volaret in collo capillus iste: quia in fortitudine animæ, quæ est ipsius collum, amor iste ad Deum fortissime celestissimeque volat, nec cunctatur alicubi: & sicut in collo vntus agit & volitare fuit capillum, sic etiã Spir. S. aura mouet & agit amorē fortē, vt volatibus feratur in Deum. Equidē nisi hæc aura diuina moueat potētias ad exercitium diuini amoris: virtutes nō operantur, etiam si sint in anima. Cū verò ait, quod dilectus considerauit capillum hunc in collo